KONKURS Z HISTORII

DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
ETAP WOJEWÓDZKI
KLUCZ ODPOWIEDZI

1. Poniższe ilustracje ukazują władców trzech państw zaborczych rządzących w momencie rozpoczęcia I wojny światowej. Podpisz ich zdjęcia podając imię i nazwisko (dynastia). **(0-6)**

(imię)	**Franciszek Józef**	**Wilhelm**	**Mikołaj**
(nazwisko/dynastia)	**Habsburg**	**Hohenzolern**	**Romanow**

2. Wybierz i podkreśl prawidłową odpowiedź: **(0-6)**

a./PPS powstała w roku: **1892**, 1897, 1901.

b./Bolesław Limanowski i Józef Piłsudski byli działaczami: SDKPiL, **PPS**, SND, PSL.

c./Partia o programie internacjonalistycznym to: Liga Polska, **SDKPiL**, PPS.

d./Wincenty Witos stanął na czele PSL „Wyzwolenie", PSL „Lewica", **PSL „Piast".**

e./ „Przegląd Wszechpolski" był organem prasowym: PPS, PSL, **SND.**

f./ Akcja „czterech premierów" to: **atak na pociąg pod Bezdanami**, marsz Kompanii Kadrowej na Kielce, bitwa pod Kostiuchnówką.

3. Uzupełnij zdania: **(0-6)**

W 1904 r. Rosja prowadziła wojnę z **Japonią.**

22 stycznia 1905 r. w Petersburgu miała miejsce „krwawa **niedziela**".

Na ziemiach polskich doszło wtedy do fali protestów i manifestacji, których eskalacja nastąpiła w czerwcu w mieście **Łódź** . Wydarzenie to określane jest mianem **powstanie łódzkie** . W 1906 r. doszło również do podziału w PPS, na PPS **Lewicę** oraz PPS **Frakcję Rewolucyjną** .

4. Przeczytaj poniższe teksty i przyporządkuj je określonym partiom politycznym. W następnej kolejności podaj imię i nazwisko przywódcy jednej i drugiej partii. **(0-4)**

a./ *Zaprowadzenie Niepodległej Republiki Polskiej, całkowicie i wszechstronnie demokratycznej; przekształcenie państwa z narzędzia ucisku w rzeczywisty organ woli zbiorowej; zdobycie przez klasę robotniczą władzy w państwie. Wreszcie w dziedzinie narodowej: zniesienie wszelkiego ucisku narodowego, zjednoczenie Polski.*

Partia - **PPS**.

Przywódca - **Józef Piłsudski.**

b./ *W tak wytworzonym położeniu międzynarodowym dla społeczeństwa polskiego jest jasnym, że jeżeli mu grozi w dalszej przyszłości zatrata bytu narodowego, to nie od Rosji, ale od Niemiec. Panowanie rosyjskie już wykazało, co jest zdolne uczynić przy użyciu największego ucisku i najdalej idących środków rusyfikacyjnych. Środki te nie zdołały nawet w słabej mierze zmniejszyć odrębności i samodzielności narodowej Polaków, nie wcieliły nawet częściowo żywiołu polskiego w organizm rosyjski, a jeżeli wyrządziły społeczeństwu polskiemu olbrzymie szkody, to jedynie przez powstrzymanie postępu kulturalnego, przez niszczenie zasobów polskiej pracy wiekowej, przez rozprężenie węzłów organizacji społecznej i wynikające stąd zdziczenie moralne.*

Partia - **SND.**

Przywódca - **Roman Dmowski.**

5. Wymień orientacje polityczne społeczeństwa polskiego przed wybuchem I wojny światowej:

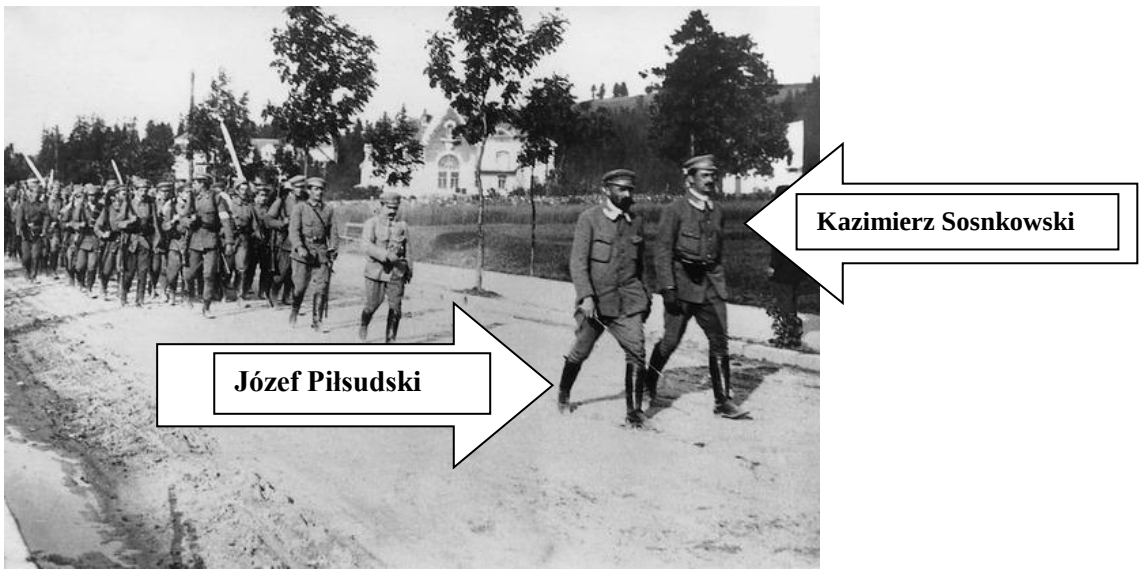
(0-3)

Orientacja proaustriacka, orientacja rewolucyjna, orientacja prorosyjska.

6. Wymień nazwy dwóch organizacji paramilitarnych powołanych przez Polskie Stronnictwo Ludowe: **(0-2)**

Drużyny Bartoszowe; Drużyny Podhalańskie.

7. Zdjęcie przedstawia powrót oddziałów strzeleckich z ćwiczeń w rejonie Zakopanego w 1913 r. W umieszczone strzałki wpisz imiona i nazwiska prowadzących kolumnę strzelecką. (0-2)

8. Przeczytaj tekst odezwy i odpowiedz na pytania: (0-7)

8.1.
Kto był jej autorem: **Józef Piłsudski**. Kiedy i gdzie została wydana: (kiedy: podaj miesiąc i rok) **sierpień 1914**, (gdzie: podaj miejscowość) **Kraków/Oleandry**.
Kim są wspomniani Strzelcy i Drużyniacy?
(Podaj pełne nazwy organizacji): (Strzelcy) **„Strzelec"**
(Drużyniacy) **„Polskie Drużyny Strzeleckie"**.
8.2. Jak nazywał się oddział utworzony z połączenia Strzelców i Drużyniaków przedstawiony na poniższym obrazie Jerzego Kossaka: **I Kompania kadrowa**

Odtąd nie ma Strzelców, ani Drużyniaków. Wszyscy, co tu jesteście zebrani, jesteście żołnierzami polskimi. Znoszę wszelkie odznaki specjalnych grup. Jedynym waszym znakiem jest odtąd orzeł biały...
Dopóki jednak nowy znaczek nie zostanie wam rozdany, rozkazuję, abyście zamienili ze sobą swoje dawne odznaki, jako symbol zupełnej zgody i braterstwa, jakie muszą wśród żołnierzy polskich panować. Niech Strzelcy przypną do czapek blachy Drużyniaków, a oddadzą im swoje orzełki. Wkrótce pójdziecie na pola bitew, gdzie, mam nadzieję, zniknie nawet najlżejszy cień różnicy między wami.

8.3. Dokończ słowa pierwszej zwrotki popularnej piosenki wojskowej odnoszącej się do stworzonego w wyniku odezwy oddziału wojskowego.

Raduje się serce, raduje się dusza
*Gdy **pierwsza kadrowa na wojenkę rusza**.*

9. Przeczytaj poniższy tekst i odpowiedz na pytania. **(0-4)**

Akt 5 listopada często nazywany jest Aktem dwóch cesarzy. Podaj ich imiona:
Franciszek Józef i Wilhelm.
Jaki ustrój zaproponowany został przyszłemu państwu polskiemu?
Monarchia konstytucyjna
Wyjaśnij znaczenie zdania: „Dokładniejsze oznaczenie granic Królestwa Polskiego zastrzega się".
Granice nowego państwa polskiego określone dopiero zostaną w przyszłości. Na razie nie ma o nich mowy. Graniczne rozstrzygnięcia odłożono na bliżej nieokreśloną przyszłość.
Przejęci niezłomną ufnością w ostateczne zwycięstwo ich broni i życzeniem powodowani, by ziemie polskie przez waleczne ich wojska ciężkiemi ofiarami rosyjskiemu panowaniu wydarte do szczęśliwej przywieść przyszłości, Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki oraz Jego Cesarska i Królewska Mość Cesarz Austryi i Apostolski Król Węgier postanowili z ziem tych utworzyć państwo samodzielne z dziedziczną monarchią i konstytucyjnym ustrojem. Dokładniejsze oznaczenie granic Królestwa Polskiego zastrzega się. Nowe królestwo znajdzie w łączności z obu sprzymierzonymi mocarstwami rękojmię potrzebną do swobodnego sił swych rozwoju. We własnej armii nadal żyć będą pełne sławy tradycje wojsk polskich dawniejszych czasów i pamięć walecznych polskich towarzyszy broni we wielkiej obecnej wojnie. Jej organizacja, wykształcenie i kierownictwo uregulowane będą we wspólnem porozumieniu. *Sprzymierzeni Monarchowie, biorąc należny wzgląd na ogólne warunki polityczne*

Europy jakoteż na dobro i bezpieczeństwo własnych krajów i ludów, żywią niezłomną nadzieję, że obecnie spełnią się życzenia państwowego i narodowego rozwoju Królestwa Polskiego.

Wielkie zaś, od zachodu z Królestwem Polskiem sąsiadujące mocarstwa z radością ujrzą u swych granic wschodnich wskrzeszenie i rozkwit wolnego, szczęśliwego i własnem narodowem życiem cieszącego się państwa.

10. Podaj trzy elementy graficzne świadczące o tym, że rysunek zawiera negatywną ocenę propozycji skierowanych do Polaków w Akcie 5 listopada. (0-3)

Kajdany, knebel na ustach, strażnicy.

11. Rozwiń skrót: (0-6)

PPS	Polska Partia Socjalistyczna
SND	Stronnictwo Narodowo Demokratyczne
ZWC	Związek Walki Czynnej
POW	Polska Organizacja Wojskowa
KNP	Komitet Narodowy Polski
NKN	Naczelny Komitet Narodowy

12. Ułóż w kolejności chronologicznej: (2)

a./Kryzys przysięgowy, b./akt 5 listopada, c./rewolucja bolszewicka w Rosji, d./ bitwa pod Kostiuchnówką.

d, b, a, c.

13. Poniższe zdjęcie przedstawia hrabiego Józefa Ostrowskiego, ks. abp Aleksandra Kakowskiego i księcia Zdzisława Lubomirskiego. Nazwij organ władzy, który stanowili.

Rada Regencyjna **(0-5)**

Odpowiedz na poniższe pytania:

Czy organ ten powstał przed czy po kryzysie przysięgowym? **Po kryzysie przysięgowym.**

Komu, kiedy(dokładna data) i w jakiej miejscowości przekazał swoją władzę nad wojskiem?

Komu? **Józefowi Piłsudskiemu.**

Kiedy? **11 listopada 1918 r.**

Gdzie (podaj nazwę miasta)? **W Warszawie.**

14. Przeczytaj poniższą wypowiedź i odpowiedz na pytania: **(0-3)**

„*…Powinna powstać zjednoczona, niezawisła i autonomiczna Polska z wolnym, nieograniczonym dostępem do morza*."

Kto jest autorem tych słów? **Prezydent USA Thomas Woodrow Wilson**.

Jakie państwo reprezentował? **USA**

Podaj pełną datę ogłoszenia . **8 stycznia 1918 r.**

15. Uzupełnij zdania. **(0-5)**

Oddziały legionowe walczyły również w Karpatach Wschodnich. Skierowane zostały tam oddziały późniejszej (podaj numer) **II** Brygady. Dowództwo nad nimi sprawował mjr Józef **Haller** . W 1916 r. wszystkie trzy brygady legionowe znalazły się na (podaj nazwę krainy geograficznej) **Wołyń.** Szczególnie ciężkie walki stoczyli legioniści tutaj na początku lipca pod (podaj nazwę miejscowości) **Kostiuchnówką**. Po kryzysie przysięgowym część oddziałów polskich kontynuowała walkę po stronie państw centralnych, aż do traktatów brzeskich w marcu (podaj rok) **1918 r.**

16. Uzupełnij tabelę dotyczącą walk jednostek polskich walczących na froncie wschodnim w czasie I wojny światowej. W wolne miejsca wpisz brakującą nazwę i daty roczne. **(0-4)**

Data	**Miejsce bitwy**
1914	Łowczówek
3-5 lipiec 1916	**Kostiuchnówka**
1915	Rokitna
1918	Kaniów

17. Wybierz prawidłową odpowiedź. Przy poszczególnych zdaniach wpisz literę P jeżeli uznasz je za prawdziwe i literę F jeżeli uznasz je za fałsz. (0-6)

Kompania Kadrowa wyruszyła z Sulejówka do Kielc 6 sierpnia 1914 r.	**F**
Legion Puławski powstał na cześć Kazimierza Pułaskiego.	**F**
Kompania Bajończyków walczyła przeciwko Niemcom na froncie wschodnim.	**F**
Gen. Józef Dowbór Muśnicki dowodził Polskim Korpusem Posiłkowym.	**F**
Siedziba Komitetu Narodowego Polskiego od 1917 r. znajdowała się w Lozannie.	**P**
Po kryzysie przysięgowym żołnierze I Brygady w większości osadzeni zostali w obozie w Szczypiornie.	**P**

18. Poniższy plakat stanowi element akcji werbunkowej do Armii Polskiej we Francji. Odpowiedz na pytania: (0-4)

jakim mianem określano tę armię**: Błękitna Armia**,

-skąd pochodziła jej nazwa: **od koloru mundurów,**

-kto objął jej dowództwo (podaj imię i nazwisko): **Józef Haller**,

-jakiemu organowi polskiej władzy była podporządkowana: **Komitetowi Narodowemu Polskiemu.**

19. Wymień lokalne ośrodki władzy w listopadzie 1918 r. w: (0-3)

Poznaniu: Naczelna Rada Ludowa

Krakowie: Polska Komisja Likwidacyjna Galicji i Śląska Cieszyńskiego (odpowiedź uznana również przy samej Polskiej Komisji Likwidacyjnej

Lublinie: Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej.

20. Przeczytaj tekst dokumentu i odpowiedz jakie decyzje podjęła w nim Rada Regencyjna?(0-2)

Do Naczelnego Dowódcy Wojsk Polskich Józefa Piłsudskiego.

Stan przejściowy podziału zwierzchniej władzy państwowej, ustanowiony odezwą z dnia 11 listopada 1918 roku, nie może trwać bez szkody dla powstającego Państwa Polskiego.

Władza ta powinna być jednolita.

Wobec tego, kierując się dobrem Ojczyzny, postanawiamy Radę Regencyjną rozwiązać, a od tej chwili obowiązki nasze i odpowiedzialność względem narodu polskiego w Twoje ręce, panie Naczelny Dowódco, składamy do przekazania Rządowi Narodowemu.

Warszawa, dnia 14 listopada 1918 roku.

a. **O samorozwiązaniu.**
b. **O przekazaniu J. Piłsudskiemu pełni władzy , teraz również cywilnej.**

21. Ułóż w kolejności chronologicznej następujące wydarzenia:

a./ orędzie Wilsona, b./wybuch rewolucji lutowej w Rosji, c./kryzys przysięgowy, d./ podpisanie traktatu wersalskiego**.** **b, c, a, d.** **(2)**

22. Przeczytaj poniższy tekst i odpowiedz na pytania: (0-4)

Kto jest autorem, a kto adresatem tego listu? Autor: **Józef Piłsudski** ; Adresat: **Roman Dmowski.**

Podaj pełną nazwę wspomnianego w tekście *Komitetu paryskiego***: Komitet Narodowy Polski/ Polski Komitet Narodowy**

W jakiej konferencji miała reprezentować Polskę ta delegacja ? **Paryskiej/ wersalskiej.**

Drogi Panie Romanie, Wysyłając do Paryża delegację, która się ma porozumieć z Komitetem paryskim w sprawie wspólnego działania wobec aliantów, proszę Pana, aby zechciał Pan wszystko uczynić dla załatwienia rokowań. Niech mi Pan wierzy, że nade wszystko życzę sobie uniknięcia podwójnego przedstawicielstwa Polski wobec aliantów: tylko jedno wspólne przedstawicielstwo może sprawić, że nasze żądania zostaną wysłuchane. […] Opierając się na naszej starej znajomości, mam nadzieję, że w tym wypadku i w chwili tak poważnej, co najmniej kilku ludzi – jeśli nie cała Polska – potrafi się wznieść ponad interesy partii, klik i grup. Chciałbym bardzo widzieć Pana między tymi ludźmi.

20. Zaprezentowanym poniżej postaciom przyporządkuj biogramy i ich nazwiska. W wykropkowane pola wpisz odpowiednią cyfrę i literę charakteryzującą daną postać. (0-8)

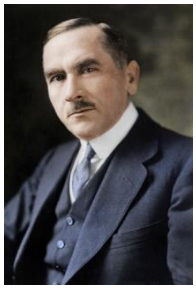
1 Edward Rydz Śmigły, **2** Roman Dmowski, **3** Józef Dowbór Muśnicki, **4** Ignacy Jan Paderewski

A Był organizatorem, przywódcą i czołowym ideologiem Ligi Narodowej i działaczem. Stał na czele Komitetu Narodowego Polskiego. Reprezentował Polskę na konferencji wersalskiej w 1919 r.

B Bliski współpracownik J. Piłsudskiego, oficer 1 pułku legionów. Po osadzeniu J. Piłsudskiego w Magdeburgu objął kierownictwo POW. W II RP marszałek i Wódz Naczelny w 1939 r.

C Polityk, pianista, kompozytor, gorący patriota. Wywarł ogromny wpływ na prezydenta USA w sprawie utworzenia państwa polskiego. Reprezentował Polskę na paryskiej konferencji pokojowej.

D Generał armii rosyjskiej, dowódca I Korpusu Polskiego w Rosji. Stanął na czele Powstania Wielkopolskiego.

2A

4C

1B

3D

21. Rozstrzygnij czy podane zdania dotyczące ustaleń konferencji paryskiej są prawdziwe czy fałszywe. (0-3)

Postanowienia	**Prawda/Fałsz**
Wielkopolska i Pomorze Gdańskie wcielone zostaną do Polski.	**P**
Gdańsk i okoliczne tereny wcielono do Polski.	**F**
Zarządzono plebiscyt na Warmii i Mazurach, Powiślu i na Górnym Śląsku.	**P**